

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑

อยู่ในโลกก็ไม่เหมือนโลก

เวลาฟังเทศน์ โปรดทำความเข้าใจไว้ภายในตัวของเราคือภายในร่างกายนี้ ส่งกระแสความรู้เข้ามาสู่กายของเรา ถ้าสามารถรู้ในจุดที่รู้ได้ ให้ความรู้อยู่กับใจนั้นเป็นความถูกต้อง ถ้าไม่สามารถอย่างนั้น ก็ให้ทำความเข้าใจไว้กับกายของเรา ความรู้เมื่อเข้ามาถึงกายแล้วจะเป็นเหตุให้มีความรู้สึกตัว เรียกว่าความรู้อยู่กับตัว เหมือนบุคคลที่อยู่ในบ้านในเรือน ไม่ได้หนีจากบ้านไปที่ไหน ใครเข้ามาในบ้านย่อมทราบได้ทั้งหญิงทั้งชาย ทั้งคนดีคนชั่ว เด็กและผู้ใหญ่ เขามาด้วยฐานะหน้าที่อะไรเกี่ยวกับเราย่อมทราบได้หมด เพราะเราอยู่ในบ้าน ถ้าไม่อยู่ในบ้านแล้วจะมีใครมาเราก็ไม่ทราบ แม้ที่สุดเขามาขโมยของจนไม่มีอะไรเหลืออยู่ภายในบ้าน เราก็ไม่สามารถจะทราบได้ว่าของนั้นใครเป็นผู้ขโมยไป

เรื่องของความรู้ที่เป็นเจ้าของบ้านก็เหมือนกันเช่นนั้น คำว่าบ้านในสถานที่นี้หมายถึงส่วนร่างกายและจิตใจด้วย ความรู้ที่ย้อนเข้ามาสู่ตัวนั้นได้แก่ใจ พร้อมทั้งสติเครื่องรับทราบปัญญาเครื่องไตร่ตรองด้วย เมื่อความรู้ได้ส่งกระแสออกไปภายนอก สติไม่มี จิตจะคิดถึงเรื่องราวอะไรจึงไม่สามารถจะทราบได้ว่าถูกหรือผิด จนปรากฏเป็นผลคือความเดือดร้อนขึ้นมา และย้อนเข้ามาทับถมจิตใจของเราให้ได้รับความทุกข์ความไม่สบายใจ เราถึงจะทราบได้ว่าเราเป็นทุกข์ แต่ไม่ทราบสาเหตุว่าเพราะเหตุไร ใจจึงไปเสาะแสวงหาผลปรากฏเช่นนี้ขึ้นมา

ถ้าใจได้อยู่กับตัวแล้ว พอมิทางจะทราบได้ แม้ที่สุดความเคลื่อนไหวไปมาของกายก็ทราบได้ ความเคลื่อนไหวไปมาของจิตที่คิดไปในอารมณ์ต่างๆ ก็พอทราบได้ เมื่อทำกรรมระวังรักษาอยู่เช่นนี้เสมอไป ใจก็ชื่อว่าได้รับการบำรุงจากสติคือความระมัดระวังของตัว สติซึ่งเป็นผู้ระมัดระวังก็พลอยได้รับการบำรุงเช่นเดียวกัน จะกลายเป็นผู้มีสติสืบต่อ จิตใจที่เป็นไปกับด้วยสติ ต่างอันต่างได้รับการบำรุง ย่อมจะมีกำลังความสามารถขึ้นเป็นลำดับ เช่นเดียวกับเด็กที่ได้รับการบำรุงจากอาหารอยู่เสมอย่อมเติบโตขึ้นมาได้ กลายเป็นผู้ใหญ่เช่นเราๆ ท่านๆ

เรื่องของจิตก็ย่อมมีวันเจริญเติบโตขึ้น แต่ไม่ได้เติบโตในลักษณะของส่วนร่างกาย หากเป็นความเจริญขึ้นด้วยความรู้ความเข้าใจ ความรู้เหตุรู้ผล รู้ความเคลื่อนไหวดีชั่วผิดถูกของตน พอมิทางที่จะตัดแปลงแก้ไขในสิ่งที่บกพร่อง และมีทางที่จะบำรุงจิตใจของตนให้เป็นไปในแนวทางแห่งธรรมะได้ ฉะนั้นการส่งจิตเข้ามาอยู่กับตัว จึงเป็นเหตุที่จะทราบได้ในหลักธรรมที่ท่านแสดงไป

ไม่ว่าท่านจะแสดงถึงเรื่องอดีตคือเรื่องของท่านผู้ใด หรือสัตว์ตัวใดก็ตาม ท่านจะแสดงถึงเรื่องของเราก็ตาม จะแสดงถึงเรื่องอนาคตซึ่งทุกรูปทุกนามจะต้องเป็นไปอย่างนั้นๆ ก็ตาม เราจะทราบตามหลักปัจจุบันที่มีอยู่นี้ ซึ่งเป็นผู้ที่จะเคลื่อนย้ายไปอนาคต ปรากฏอยู่กับตัวของ

เราในขณะที่ฟังธรรม นี่เชื่อว่าเป็นผู้ฟังธรรมเพื่อหาเหตุผล เป็นการบำรุงจิตใจของเราให้มีความเจริญงอกงามขึ้นเป็นลำดับ ความเติบโตของใจก็คือความรู้ความฉลาด สามารถที่จะแก้ไข ดัดแปลงตนให้ไปถูกทางได้ และสามารถที่จะปลดเปลื้องความผิดซึ่งเคยฝังในจิตใจของเรามา นานออกได้เป็นลำดับ ๆ ด้วย

ในขณะที่ฟังธรรมซึ่งเราพยายามรักษาจิตไม่ให้ส่งออกภายนอก ก็เชื่อว่าเป็นการบำรุงจิตใจของตนด้วยความสัมพันธ์แห่งธรรม การสัมพันธ์แห่งธรรมที่ท่านแสดงไปให้ได้รับทราบทางจิตใจของเรา ย่อมเป็นเหตุที่จะขัดเกลาจิตใจของเราให้มีความสงบเย็นใจไปในขณะที่ฟังธรรม เพราะอารมณ์แห่งธรรมกับอารมณ์ของโลกนั้นผิดกัน เช่นเดียวกับยาบำบัดโรคกับสิ่งที่แสดงต่อโรค ย่อมให้ผลต่างกัน สิ่งที่แสดงกับโรคแม้จะมีน้อยก็แสดงผลขึ้นมาตามมากตามน้อย ให้ทราบว่าเป็นคือของแผลง ทำให้โรคของเรากำเริบไปเรื่อย ๆ ถ้าแผลงมาก ตนเองไม่มีแก้ไข หรือไม่สนใจจะแก้ไข ก็ย่อมมีทางจะเจริญขึ้นโดยลำดับ เรียกว่ากำเริบมาก

ยาเป็นสิ่งที่บำบัดโรค เมื่อถูกกับโรค คนใช้พยายามบำบัดตนด้วยยาที่ถูกกับโรคเสมอ โรคก็ย่อมมีวันสงบลงไปได้จนหายไปได้โดยเด็ดขาด อารมณ์แห่งธรรมะจึงเป็นเช่นเดียวกับยาบำบัดโรค เพราะอารมณ์ของธรรมะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับจิตนั้นไม่มีพิษเจือปน มีแต่จะทำจิตใจของเราผู้รับทราบตามเนื้อหาของธรรมะที่ท่านแสดงไป ให้เกิดความสบายภายในจิตใจ จนกลายเป็นความสงบสุขขึ้นมาได้ในขณะที่ฟังเทศน์ จิตในขณะที่ฟังเทศน์ย่อมปรากฏเป็นความสงบง่ายกว่าการฝึกอบรมธรรมตา เช่นเรานั่งภาวนา เรานั่งภาวนาหรือทำกรรมฐานอยู่โดยลำพังตนเอง กับเรานั่งฟังเทศน์ที่ท่านแสดงให้ฟัง ใจรู้สึกว่างสบายได้ง่ายกว่าการนั่งทำภาวนาโดยลำพังตนเอง เพราะในขณะนั้นจิตมีความจดจ่อรอความรู้จากธรรมะที่ท่านแสดงไปอยู่เสมอ

ตามปกติจิตมีหน้าที่อันเดียวเท่านั้น เมื่อได้จดจ่อหรือรู้อยู่กับสิ่งใด ก็ย่อมรู้อยู่เฉพาะสิ่งนั้น เมื่อธรรมะที่ท่านแสดงไปมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง ทำให้เรารู้อยู่ทุกระยะ ๆ จิตที่ได้รับรู้หรือรับทราบจากธรรมะเป็นไปอยู่ตลอดสายนั้น จึงเป็นเหตุให้จิตของเราได้รับความสงบลงได้ เนื่องจากความรู้สึกของเราที่เกี่ยวกับธรรมะที่ท่านแสดงมีความติดต่อกัน ไม่ขาดวรรคขาดตอน ใจก็กลายเป็นความสงบขึ้นมาได้ ที่เรียกว่าเป็นตัวผล เหตุก็คือการรับทราบจากธรรมะโดยติดต่อกันไม่ขาดวรรคขาดตอนนั้นแล ผลจึงปรากฏเป็นความสงบสุขขึ้นมาในเวลาฟังธรรม เช่นนั้น ถ้าจิตขาดวรรคขาดตอนไม่รับทราบไปตามระยะแห่งธรรมะที่ท่านแสดง นั่นเชื่อว่าการบำรุงจิตใจได้ขาดไปเป็นตอน ๆ ผลที่จะปรากฏจึงไม่ค่อยจะสมบูรณ์เพราะเหตุขาดวรรคขาดตอน จิตที่สงบได้ด้วยการฟังธรรม สงบได้โดยวิธีที่กล่าวนี้

ที่นี้การอบรมภาวนาโดยลำพังตนเอง จิตย่อมมีทางที่จะเล็ดลอดออกไปสู่อารมณ์ได้ง่าย ยิ่งกว่าการฟังธรรมะในเวลาท่านแสดง เพราะฉะนั้นใจจึงไม่ค่อยจะปรากฏเป็นความสงบขึ้นมาได้ง่ายเหมือนอย่างการฟังเทศน์ ถ้าหากจิตได้รับทราบจากธรรมะที่เรานำมาพิจารณาหรือนำมา

บริกรรม เช่น กำหนดพุทโธ คำว่าพุทโธกับความรู้อของเราให้กลมกลืนเป็นอันเดียวกันไปตลอดสาย หรือกำหนดลมหายใจเข้าออก ลมกับความรู้อของเราให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไป ตามระยะแห่งลมหายใจที่เข้า ๆ ออก ๆ โดยสืบต่อกันอยู่เสมอ ทั้งสองบทแห่งธรรมที่กล่าวมานี้ เป็นทางที่จะให้ใจของเราได้รับความสงบเช่นเดียวกัน ฉะนั้นท่านจึงสอนไม่ให้เปลืองเวลาในนั่งทำภาวนา

เราไม่ต้องไปคาดผลว่า จะปรากฏขึ้นมาอย่างไรในขณะที่นั่งทำกรรมฐาน แต่ให้ทำความรู้อที่อยู่ในปัจจุบันธรรมที่เรากำลังทำหน้าที่อยู่กับบทรธรรมนั้น ๆ เท่านั้น นี่ชื่อว่าทำถูกต้องตามหลักของเหตุที่ท่านแสดงไว้ ผลจะเป็นที่สบายใจขึ้นมาเป็นระยะ ๆ จนปรากฏขึ้นมาอย่างเต็มที่แห่งภูมิของตน คำว่าเต็มที่ตามภูมิของตนนั้นหมายถึงภูมิแห่งความสงบในขั้นต้นก็มี ในขั้นกลางก็มี ในขั้นสุดแห่งสมาธิก็มี เพราะคำว่าสมาธิมีหลายชั้นตามกำลังของจิตที่จะบำเพ็ญได้ แต่จะเป็นสมาธิขั้นใดภูมิใดก็ตาม ผลที่แสดงออกต้องเป็นความสงบสุขให้ผู้ปฏิบัติได้เห็นอย่างชัดเจน แม้จะไม่เคยรู้เคยเห็นมาก่อนก็ตาม แต่พอปรากฏขึ้นแล้วจะไม่มีทางสงสัยว่านี่คืออะไร จะต้องทราบว่าเป็นความสุขอันเกิดจากการบำเพ็ญของเรา เห็นประจักษ์ ท่านจึงเรียกว่า **ปจฺจตุตฺตํ** คือรู้จำเพาะตน

คำว่า **ปจฺจตุตฺตํ** นั้นไม่ได้หมายถึงธรรมะชั้นสูง คือการตรัสรู้ธรรมะโดยถ่ายเดียว แต่หมายถึงธรรมเป็นขั้น ๆ ของผู้ปฏิบัติจะพึงได้รับผลให้ประจักษ์กับใจของตนเป็นลำดับ ๆ ขึ้นไป เริ่มแรกแต่จิตของเรามีความฟุ้งซ่าน แต่เรามาอบรมจิตใจของเราให้ปรากฏเป็นความสงบเย็นใจขึ้นมาประจักษ์กับตนว่า เวลานี้ใจของเราสงบผิตจากที่เคยเป็นมา คือความฟุ้งซ่านที่ปรากฏมาแต่ก่อน เพียงเท่านี้ก็จัดว่าเป็น **ปจฺจตุตฺตํ** ขั้นหนึ่งแล้วของผู้ปฏิบัติ ยิ่งการบำเพ็ญเหตุได้เป็นไปอยู่เสมอ ผลนี้จะนอนตัวอยู่ไม่ได้ จะต้องเพิ่มความสงบความเย็นใจขึ้นเป็นลำดับ ๆ เหมือนเงาตามตัวฉะนั้น

หลักธรรมะของพระพุทธเจ้า เมื่อผู้บำเพ็ญยึดมาปฏิบัติตามจริตนีสัยของตนชอบแล้ว จะต้องเป็นไปเพื่อความสงบเย็นใจโดยถ่ายเดียว ไม่มีพิชภัยอย่างใดอย่างหนึ่ง แม้เป็นส่วนละเอียดแฝงอยู่ในการบำเพ็ญธรรมะนั้นเลย เป็นคุณสมบัติที่ผู้ปฏิบัติจะพึงปรารถนาล้วน ๆ แต่ที่ได้ทราบว่าผู้ปฏิบัติกรรมฐานปรากฏเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาขึ้นมา เช่น เสียจริตบ้าง หรือพูดเพื่อไปต่าง ๆ นานาบ้างเหล่านี้ เนื่องจากไม่ปฏิบัติให้ถูกตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า จึงเป็นเหตุให้แสดงผลไม่พึงปรารถนาขึ้นมาเพราะเจ้าตัวไม่รู้

หรือประการหนึ่งแม้จะรู้ก็รู้ไปในทำนองที่ว่าเรารู้ทาง แต่ไม่ทราบว่าทางถูกหรือผิด คนอื่นบอกว่าทางนี้เป็นทางผิด คุณไม่ควรจะเดินไปทางนี้ แล้วไม่ยอมเชื่อฟังเขา นี่เป็นทางที่จะให้เดินทางผิดหรือผิดไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นบุคคลประเภทนั้นขึ้นมา จิตเป็นของที่ละเอียดมากยากที่เราจะหยิบยกขึ้นมาพูดกันธรรมดาได้ ต้องพิสูจน์ด้วยหลักธรรมะจึงจะเห็นได้อย่าง

ชัดเจน จะเริ่มเห็นได้แต่ใจเริ่มมีความสงบตั้งที่เคยเรียนให้ทราบแล้ว วิธีที่จะพิสูจน์จิตใจของเราให้รู้ได้ชัดเป็นลำดับนั้น สิ่งตรงและแน่วแน่ที่สุดก็คือหลักการภาวนา นี่เป็นทางที่ตรงและแน่วแน่ที่สุด แน่นอนที่สุดที่จะให้รู้เรื่องของจิต อันเป็นหลักธรรมชาติส่วนใหญ่ของร่างกาย นี่คือหลักใหญ่โตของร่างกายทุกส่วน

ถ้าธรรมชาตินี้ได้หลุดลอยออกไปเสีย ทุกส่วนแห่งร่างกายจะหมดคุณค่าลงทันที หรือหมดความหมายไปทันที เท่าที่ส่วนร่างกายทุกส่วนทำประโยชน์ให้เป็นไปอยู่ ก็เนื่องจากธรรมชาติที่รู้นี้ยังครองตัวอยู่ภายในร่าง หากอันนี้ได้หลุดลอยไปเสียเมื่อไร ร่างกายก็เป็นอันไปทันที ฉะนั้นใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ โปรดพยายามอบรมให้รู้เรื่องของใจ

วิชาธรรมะทั้งหมดที่เราปฏิบัติบำเพ็ญ เมื่อสงเคราะห์ลงแล้วก็เพื่อให้รู้วิธีปฏิบัติต่อใจของตนเอง รู้วิธีทางเดินของใจ รู้วิธีแก้ไขความคิดความปรุงของใจที่เห็นว่ามันไม่สมควร รู้วิธีที่จะส่งเสริมจิตใจในทางที่เห็นว่าถูกต้องดีงามแล้ว ให้มีความเจริญรุ่งเรืองหรือซ้ำของขึ้นไปเป็นลำดับ จนสามารถรู้แจ้งแทงตลอดตามหลักความจริงทุกประเภท ไม่ว่าภายนอกภายใน ถ้าเรียนรู้แจ้งทางจิตใจแล้ว เราจะทราบได้หมด แม้จะไม่สามารถนับได้เหมือนอย่างนับเม็ดหิน เม็ดทรายก็ตาม

ดังที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนไว้ว่าโลกวิทู เป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงโลกนั้น ในสาธตฐานะทั่วไปของคุณสมบัติแห่งสาวกทั้งหลายแล้ว หมายถึงเรื่องตามหลักความจริงของโลก ทั้งที่เป็นโลกนอกโลกใน กว้างแคบแคไหน สามารถรู้เท่าตามหลักความจริงของสิ่งทั้งปวงนั้นเสียสิ้น ไม่มีสิ่งใดที่จะติดข้องให้เป็นเครื่องพัวพันจิตใจแม้แต่น้อย นี้เรียกว่า โลกวิทู รู้แจ้งเห็นจริง ไม่ติดไม่ข้อง แต่คุณสมบัติของพระพุทธเจ้านั้นเป็นอีกประเภทหนึ่ง หรือคุณสมบัติของพระสาวกเป็นบางท่านที่มีความสามารถตั้งพระสารีบุตรที่มีในตำราว่า ฝนตกทั้งเจ็ดวันเจ็ดคืนไม่มีเวลาหยุดยั้งเลยนั้น พระสารีบุตรสามารถจะนับเม็ดฝนได้ทุกเม็ดโดยไม่ให้ขาด หรือผ่านพ้นความรู้ของท่านไปได้แม้แต่เม็ดเดียว

นี่พูดถึงเรื่องสมรรถภาพคือความสามารถของสาวก คือพระสารีบุตรเป็นผู้สามารถ แต่บรรดาสาวกเหล่านั้นไม่มีความสามารถ ทั้งๆ ที่ก็เป็นผู้บริสุทธิ์เช่นเดียวกับพระสารีบุตร แม้เช่นนั้นพระสารีบุตรก็ไม่สามารถหรือทัดเทียมองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ การระลึกชาติถอยหลังก็ดี จะเล็งญาณไปเรื่องอนาคตก็ดี ส่วนพระพุทธเจ้านั้นสามารถได้หมด นี้ที่ว่าอำนาจวานานี้มีความแปลกต่างกันอย่างนี้ ฉะนั้นคำว่าโลกวิทู ในคุณสมบัติของพระพุทธเจ้านั้นเป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงตามสภาพธรรมทั่วไปในไตรโลกธาตุนี้ด้วย เมื่อจะทรงหยิบยกสิ่งใดขึ้นมาขึ้นมานับมาอ่าน ตรวจตราหรือไตร่ตรอง สามารถนับผ่านได้หมดทุกชั้นด้วย

พระพุทธเจ้ามีคุณสมบัติได้ทั้งสองประการ คือโลกวิทูในหลักความจริง เห็นแจ้งเห็นจริงตามสภาพธรรมทั้งหลายด้วยหนึ่ง สามารถที่จะหยิบยกสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีจำนวนมาก

น้อยเท่าไรก็ตาม ขึ้นมานับอ่านได้ทุกชั้นทุกอัน โดยไม่มีคลาดเคลื่อนด้วยหนึ่ง ส่วนสาวกนั้นที่เป็นประจำหลักของโลกวิทู คือองค์แห่งความบริสุทธิ์ของท่านนั้น ก็คือรู้แจ้งเห็นจริงตามสภาวะธรรมทั่วๆ ไป ท่านจะเห็นก็ตามไม่เห็นก็ตามในสิ่งที่ว่าท่านรู้แจ้งเห็นจริงนั้น ท่านเพียงยกเอาสิ่งที่ท่านเคยเห็นเคยรู้ เฉพาะอย่างยิ่งคือส่วนร่างกายและจิตใจที่มีอยู่ในองค์ของท่าน แยกออกเป็นธาตุเป็นชั้นธ ติแผ่ไปเป็นเรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แผ่กระจายไปหมดทั่วทั้งโลกธาตุ ไม่มีสิ่งใดขึ้นใจ แม้ชั้นหนึ่งจะผิดแปลกจากความเป็นอยู่ จะผิดแปลกจากกัน ซึ่งแสดงตัวอยู่ในองค์แห่งชั้นธของท่าน คือกองรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

สภาพเหล่านี้มีความเป็นจริงอยู่ด้วยไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ฉันทะ สภาพทั่วๆ ไปในไตรโลกธาตุนี้ย่อมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน นี่เป็นสิ่งที่ประทับใจของท่านโดยหลักปัญญา นี้แลที่เรียกว่าโลกวิทู ท่านรู้แจ้งเห็นจริงโลก เทียบเคียงกันได้ทุกส่วน ในส่วนแห่งร่างกายของท่านกับโลกธาตุทั่วๆ ไป ว่าไม่มีสิ่งใดผิดแปลกจากกัน จะพูดถึงเรื่องไตรลักษณ์ที่ดี จะพูดถึงหลักความจริงแห่งความมีอยู่ของสิ่งทั่วๆ ไปก็ดี มันเป็นแต่ละอย่างๆ ตามความจริงของมันอยู่เช่นนั้น นี่เป็นคุณสมบัติของสาวก

แต่ท่านจะสามารถหยิบยก เช่น พิจารณาย้อนหลังในเรื่องอดีตชาติจะได้สักก็ภพก็ชาติ นั้น ตามแต่ความสามารถของท่านจะได้มากได้น้อย มีความผิดแปลกกันเป็นรายๆ ไป แต่ปัจจุบันซึ่งเป็นสิ่งที่เหมือนกัน ไม่มีเพี้ยนกันแม้แต่น้อยนั้น ก็คือความบริสุทธิ์ของจิตที่ปรากฏอยู่ในใจนับแต่ขณะที่ได้ตรัสรู้แล้วนั้นว่า เป็นจิตที่บริสุทธิ์ ไม่มีอดีต อนาคต จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับจิตดวงนี้ได้ เพราะปัจจุบันนี้เป็นจิตที่บริสุทธิ์ อนาคตจะไปปรากฏตัวอย่างไรให้ผิดจากความบริสุทธิ์นี้เป็นไม่มี

เชื่อที่พาให้เกิดแก่เจ็บตายเป็นมาไม่รู้ก็กับ ก็เป็นอันว่าหมดลงแล้วในปัจจุบันจิตที่เป็นจิตดวงบริสุทธิ์นี้ อนาคตที่จะปรากฏเป็นภพเป็นชาติข้างหน้านั้น ไม่มี เพราะธรรมชาตินี้ได้ตัดภพชาติในตัวเองเสร็จสิ้นแล้ว ถ้าพูดถึงเชื่อก็ได้ทำลายเสียแล้ว เชื่อที่จะให้เกิดติดต่อก่อแขนงให้เป็นภพเป็นชาติต่อๆ ไปนั้น ได้ถูกทำลายเสียแล้วในใจดวงนี้ บัดนี้ใจดวงนี้เป็นดวงที่บริสุทธิ์เต็มที่แล้ว หมดเหตุหมดปัจจัยที่จะทำให้เกิดแก่เจ็บตายได้อีก แม้ขณะนี้ก็ไม่มีอันใดที่จะสั่งสมอารมณ์ให้เป็นไปเพื่อภพเพื่อชาติ ให้เป็นไปเพื่อความรักความชัง ความกำหนดยินดี ให้เป็นไปเพื่อความลุ่มหลง หมดความเกาะเกี่ยวกับสมมุติใดๆ แล้ว ทรงไว้แล้วซึ่งวิมุตติคือความหลุดพ้นโดยเอกเทศของตัวเอง

อันนี้เหมือนกันไม่ว่าสาวกองค์ใด นับตั้งแต่สาวกองค์แรกจนกระทั่งถึงสาวกองค์สุดท้าย ไม่มีอะไรผิดแปลกกันในความบริสุทธิ์นี้ แล้วสามารถที่จะประกาศตัวได้ประจักษ์ใจ ว่าเป็นผู้สิ้นเหตุสิ้นปัจจัย เรื่องความกังวลที่เคยก่อมาเป็นลำดับลำดาได้แก่ภพชาติ ความทุกข์ความลำบากที่ตามมากับภพกับชาตินั้นจนถึงปัจจุบันนี้ก็ดี และภพชาติข้างหน้าที่จะก่อทุกข์ความ

ลำบากให้ติดต่อแขนงกันไปอีกก็ดี ได้สิ้นสุดลงแล้วในปัจจุบันนี้ นี่เป็นเรื่องความจริงของสาวกที่ได้รับสิทธิ์เสมอภาคกัน รู้เท่ากัน

นตฺติ เสยโย ปาปิโย ไม่มีสาวกองค์ใดจะมีความยิ่งหย่อนกว่ากันในหลักธรรมชาตินี้ นับแต่พระพุทธเจ้าลงมา เหมือนกันหมด นี่ถ้าเรียกว่าจิตกัจฉิตวิเศษ แม้จะอยู่ในร่างที่สกปรก โสมนกัตาม ธรรมชาตินั้นไม่ได้เป็นไปด้วย จะอยู่ด้วยกันก็เป็นคนละชั้นละอัน เช่นเดียวกับทองคำ แม้จะวางไว้ในตมโนโคลนก็ตาม ตมโนโคลนก็เป็นตมโนโคลน ทองคำก็เป็นทองคำในหลักธรรมชาติ จะไม่เชื่อมถึงกัน ชื่อก็เป็นคนละชื่อกัน ถ้าจะพูดถึงเรื่องทองคำซึ่งเป็นด้านวัตถุ ก็เหมือนกับผ้าชีริ้วห่อทองคำ ผ้าชีริ้วหมายถึงธาตุชั้นธัสสลกายของเรา ทองคำหมายถึงทองคำธรรมชาติได้แก่ความบริสุทธิ์คือจำเพาะ

นี่แลบ่อแห่งความสุข โปรดทำให้เจอ ถ้าเจอนี้แล้วจะหมดความหวังใด ๆ ทั้งนั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะมากหรือมีคุณค่าเกินสุขที่เป็นความพอดีได้แก่ความบริสุทธิ์ของใจนี้ สุขนี้คือสุขพอดี ไม่ยิ่งไม่หย่อน ไม่ลดไม่ด้อยลงไป เป็นความสม่ำเสมอ ปัจจุบันนี้เป็นอยู่ฉันใด เรื่องอนาคตของธรรมชาตินี้ก็ไม่มีที่จะคาดหมาย คำว่าปัจจุบันและอนาคตนั้นเราพูดตามหลักสมมุติ คือกาลที่ผ่านมา ๆ นั้นเรียกว่าอดีต กาลที่เป็นไปอยู่ในบัดนี้เรียกว่าปัจจุบัน กาลที่จะเป็นไปข้างหน้านั้นเรียกว่าอนาคต จิตมิได้เป็นกาลเช่นนี้ ถ้ากาลก็เรียกว่ากาลโกเสีย คือไม่ใช่กาลอยู่นั้นแหละ

ธรรมชาตินี้ถ้าเราจะเทียบตามโลก ๆ อาจารย์ก็ต้องขอร้องด้วย แต่เป็นความจำเป็นที่จะเทียบแม้ไม่รู้ก็พอจะเทียบกันได้ว่า เหมือนอย่างอวกาศ ถ้าเป็นอวกาศว่างเปล่าเสียหมด ไม่มีวัตถุใด ๆ ที่จะเป็นเครื่องเทียบเคียงแล้ว จะเรียกสภาพที่เป็นอวกาศนั้นเป็นทิศเหนือทิศใต้ ทิศตะวันตก ตะวันออกไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน ที่เราพูดถึงทิศเหนือทิศใต้ได้ก็เพราะมีสิ่งเทียบเคียงกันอยู่ พาดพิงกันอยู่ ธรรมชาติของใจที่หมดสมมุติแล้วก็ยอมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน จะเรียกกาลเรียกเวลาไม่ได้ ไม่มีกาลไม่มีเวลา เพราะไม่มีสมมุติอยู่ในหลักธรรมชาติอันเป็นตัววิมุตตินั้น

คำว่าวิมุตติก็คือหลุดพ้นจากความสมมุติแล้ว เราจะเรียกว่ายังงี้ได้อีก กาลจึงไม่มี เมื่อกาลไม่มีแล้ว การเกิดการตาย การเที่ยงหรือไม่เที่ยง เราจะเอาที่ไหนมาพูด เพราะธรรมชาตินั้นไม่ได้อำนวยความสะดวก ไม่ได้อยู่ในกรอบของสิ่งเหล่านี้แล้ว นี่แลพระพุทธเจ้าท่านอยู่อย่างนั้น สาวกอรหันต์ท่านอยู่อย่างนั้น เมื่อนิพพานไปแล้วท่านก็อยู่อย่างนั้น ปัจจุบันที่ธาตุชั้นธัสยังอยู่ ธรรมชาติคือจิตที่บริสุทธิ์นั้นท่านก็อยู่อย่างนั้น ท่านไม่ได้อยู่แบบเรา ๆ ท่าน ๆ ที่มีสมมุติหุ้มห่ออยู่ภายในจิตใจ อันเป็นเหตุให้เอียงหน้าเอียงหลัง เอียงซ้ายเอียงขวา เอียงกาลเอียงเวลา เดือนปีนาที่โหมงอยู่เช่นนั้น ท่านไม่มี นี่เราจะเห็นว่าเป็นอย่างไรบ้าง อยู่ในโลกก็ไม่เหมือนโลก นี่ละธรรมชาตินี้ถ้าชำระให้บริสุทธิ์แล้ว ต้องเป็นอย่างนี้ด้วยกันทุกดวงชื่อว่าจิตแล้ว

ไม่มีสิ่งใดที่จะวิเศษยิ่งกว่าจิตเมื่อได้ฝึกกรรมานให้เต็มที่แล้ว และไม่มีอะไรที่จะเลวทรามยิ่งกว่าจิตเมื่อปล่อยให้เลวทรามโดยตัวเองไม่นำพา ปล่อยตามเรื่องตามราวตามบุญตามกรรมก็เหมือนกับน้ำที่ไหลลงสู่ทางต่ำเสมอ ต่ำเท่าไรยิ่งดี ไหลไปจนหมดไม่มีเหลือ ดังที่เราทำนทั้งหลายได้พยายามมาอุทิศสำหรับบำเพ็ญเต็มสติกำลังความสามารถอย่างนี้ ชื่อว่าดำเนินตามแนวทางของพระพุทธเจ้า แม้พระองค์จะเดินหน้าเราก็ตตามเสด็จ ท่านถึงวันนี้เราก็อาจจะถึงวันพรุ่งนี้ เพราะเดินตามทางสายเดียวกัน

สวากขาตธรรมก็คือธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงดำเนินไปแล้วและได้ผลไปแล้ว เราดำเนินตามหลักของสวากขาตธรรมก็คือก้าวตามเสด็จพระพุทธเจ้า ไม่ได้ห่างไกลจากหลักธรรมแล้วก็ชื่อว่าไม่ได้ห่างไกลจากพระพุทธเจ้านั้นแล ผลพระพุทธองค์ได้รับฉันใด สวากขาตธรรมก็ขึ้นบอกผลฉันนั้น ไม่มีผิดแปลกแตกต่างกันแม้แต่น้อย ฉะนั้นจึงเป็นที่ภาคภูมิใจสำหรับเราที่ได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนา และได้สละเวล่ำเวลา เลือดเนื้อชีวิตของเรา พลีสำหรับบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ องค์พระรัตนตรัย ถวายชีวิตต่อพระองค์ท่าน นับว่าเป็นบุญเป็นกุศล เป็นเพราะอำนาจวาสนาของเราอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณและอนุโมทนาบรรดาท่านทั้งหลายทุก ๆ ท่าน และขอยุติธรรมเทศนาเพียงเท่านี้

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรม FM103.25MHz พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ